

πραττεῖς, ἢ εὐκ οἶσθ', ὡς Πέλωψ ὁ σὸς πάππος Φρύξ ὤνι
 εἰς Πελοπόννησον ἦλθεν; Ἄτρεὺς δ' ὁ σὸς πατὴρ ἀπάντων ἀν-
 θρώπων ἀνοσιώτατος γέγονεν, ὅτι σφάζας τὸν παῖδα Θυέσ-
 του τοῦ ἀδελφοῦ, παρέθηκεν οἱ φαγεῖν; τὴν δὲ σὴν μητέρα
 ἀλύσαν μοιχίᾳ παρέδωκε Ναυπλίῳ καταποντίσαι; καὶ
 τοιοῦτος ὢν, οὐκ αἰσχύνῃ ὄνειδιζεν ἑτέρους ἐς γένους αἰ-
 τίαν' ὅς πατὴρ μὲν Τελαμῶνος εἰμὶ τοῦ τὰ πρῶτα ἀρι-
 τεύσαντος μετὰ Ἡρακλείους, καὶ τὴν Τροίαν ταύτην συγκα-
 θελόντος, καὶ τὴν ἐμὴν μητέρα, θυγατέραν Λαομέδοντος
 οὔσαν, τοῦ πάντων Φρυγῶν βασιλεύοντος, ἀριστεῖον λαβόν-
 τος· πῶς οὖν ἐξ ἀρίστων ἀριστος γεγονώς, καταισχύνομαι τοῖς
 προσήκοντας, ὡς σὺ ἀπερυθριακῶς καὶ ἐκ φθόνου ἀτάφους
 κελεύεις ἀρεῖναι εἰς βορὰν τοῖς κυσὶ καὶ τοῖς ἄλλοις θηρίοις;
 ἴσθι τοίνυν ἐκεῖνο σαφῶς, ὡς εἰ τοιοῦτον ἡμῖν ἐπέλθοι τι βλά-
 ψι, κτενεῖτε καὶ ἡμᾶς τρεῖς ὄντας ἅμα· κρείττον γὰρ μοι
 ἕανεν ὑπὲρ τούτου, ἢ τῆς σῆς γυναικός. Πρὸς ταῦτ' οὖν ἐκέ-
 ψι καὶ τὸ σαυτοῦ μάλιστα· εἰ γάρ τι τολμήσειας δράσαι,
 τάχ' ἂν ταχέως, ὅπῃ οὐδὲν ὄφελος, μεταβουλεύσῃ, ἥνίκ'
 ἐπιθυμήσεις διελθὲς εἶναι μᾶλλον, ἢ τολμηρὸς ἐπ' ἐμέ·

Ὀδυσσεὺς ἐλθὼν, διαλλάττει.

Φωνῆς ἀκούσας οὐ πάνυ πόρρωθεν ἐριστικῆς, ἐσπεύσα-
 ρθάσαι, ὅπως μὴ καὶ ἕτερόν τι ἡμῖν συμβῆ χαλεπὸν· κισθά-
 νομαι γὰρ τὸ νεῖκος οὐκ ἄλλου του, ἢ ἔνεκα τῆς ταφῆς τοῦ ἀρί-
 στου τούτου γιγνόμενον· καὶ μοι δοκεῖς αὐτός, ὦ Ἀγάμεμνον,
 κωλύειν ἐθέλειν· ἐγὼ δὲ μὴ εἶναι τοῦτο πρὸς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ
 φημί· τὸ μὲν γὰρ ἀνθιστάμενον βλάπτειν περιᾶσθαι λόγον
 ἂν ἴσως ἔχει, καὶ ὁ περὶ ταῦτα δίδωσι νόμος· εἴθε δὲ κριτα-

κότε ἐπιπρόθεν ἐξυβρίζοντα, καὶ κόρον τοῦ πάθους μήπω δοκεῖν
 εἰληφέναι πρὸς τῷ ἀνάνδρῳ καὶ σμικροπρεπές· χωρὶς δὲ
 τούτου καὶ ἀδίκον ἐστὶ τὸ γιγνόμενον· εἰ γὰρ οὗτος μανεῖς,
 ὡρμηθὴ ἐλάψαι τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἀγαθὰ ὁμο-
 λογουμένως ἡμᾶς ἐποίησε πρότερον, πολλῶν διασώσεως
 κινδύνων· Ἄδικον τοίνυν, εἰ ἐπ' ἐκείνοις μὲν μνησικακοῦμεν
 τούτων δ' οὐδ' ἀποθνήσκοντι τὴν χάριν μετροῦμεν· Μὴ οὖν
 ἐπαίρετό σε τὸ ἀζῖωμα τὰ δίκαια παραβαίνειν· ἀλλὰ λόγος
 αἰεὶ διδασκέτω πρὸς τὰ καθήκοντα· εἰδ' ἐχθρὸς ἦγ σοι οὗτος,
 καὶ μοὶ πάντων ἐχθιστος ἦν· ἀλλ' οὐδέποτε ἂν εἶποιμι μὴ
 ἀριστόν αὐτὸν γενέσθαι μετ' Ἀχιλλεῖα ἀπέντων τῶν Ἀχαιῶν·
 ἀλλὰ καὶ τοῦτ' εἰ μὴ προσῆν, οὐκ ἂν μέχρι τῆς ταφῆς τὸ
 μνησίδακον παρεφύλαξεν· τὸ γὰρ πρὸς νεκρούς καλῶς, ἢ φανί-
 λως γιγνόμενον ἀναφέρεται εἰς τὸ θεῖον· διὸ ἀμοιβῆσαι ἐπὶ
 τούτοις ἐκεῖθεν τοῖς ἐρωτοῖς ἀπροσδόκητοὶ ἐφ' ἑκάτερα· καὶ
 μάλιστα ἡμῖν τοῖς ἐν τέλει, ὡς λαῶν προστασίαν καὶ τιμὴν
 εὐραϊμένους ἐκεῖθεν· τῷ μὲν γὰρ ἰδικότη καὶ τὰ παρὰ τῶν
 θεῶν ἰδίαζει· τοῖς δὲ ἡγεμόσιν οὐ μόνον αὐτοῖς ἡ ὄργη, εἰ
 ἀνόσιον αὐτοῖς πραττόντο, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶν τὸ στρατόπεδον
 τὸ μίαισμα γίγνεται· ὀρῶμεν γὰρ καὶ τῶν πόλεων οὐκ ὀλίγας
 τὰς μὲν διὰ τὴν τῶν ἡγεμόνων εὐσέβειαν εὐ πραττούσας·
 τὰς δὲ δι' ἀσίθειαν αὐτῶν μεγάλαις δυσπραξίαις περιπεσού-
 σας. Ταῦτ' οὖν εἰδὼς ἀπέχου τοὺς τῶν θεῶν νόμους· φθείρειν·
 ἀνδρὰ γὰρ ἀγαθὸν ἀποθνήσκοντα ταφῆς εἴργειν οὐκ ἂν ἴσοιτο
 ἀτιμώρητον.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ἢ

ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΑΙΣ.

Ἐν Βουκουρεστίῳ. φιλῶς.

Περὶ ἀνδρὸς Διονυσίου εὖ πράττειν.

ΠΑΙΔΕΣ, φασὶν, ἰατρῶν, ἐπειδὴν ἀπεγνωσμένον τι ὑπο-
πτεύσωσιν ἐν τοῖς σώμασι, δοκιμῶ χρησάμενοι τῷ πυρὶ,
ἐλεγχον παραχρῆμα τῆς νόσου λαμβάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ
ἀλγήσειεν ὁ νοσῶν πρὸς τὴν καύσιν, ἐλπίζουσιν· εἰ δὲ μὴ
αἰσθοντο, ἀπογινώσκουσιν αὐτῶν τὴν θεραπείαν παντάπασιν.
Δεῦρο οὖν καὶ ἡμεῖς, τῇ τοῦ λόγου ἐπιτιμῆσει, ὡσπερ πυρὶ,
πρὸς τὰ σὰ χρησάμενοι πάθῃ, πεῖραν τῆς ἰάσεως λάβωμεν· εἰ
μὲν γὰρ πάθοις τάνδον μεταξὺ ἀναγινώσκων τὰ γράμματα,
εὐέλπις· ἂν εἴη καὶ εὐαθὴ ἡμῖν· εἰ δὲ προσεγγελάσειας μάλιχα,
τοῦθ' ἡμῖν τοῦ ἀνιάτως ἔχειν εὐθὺς ὑπάρξει τεκμήριον.
Ἀλλὰ τί μοι βούλεται τοῦθ' οὕτως ἐξ ἐφόδου προῖμαζόμενα;
καὶ πρῆξῃ μὲν ἐν ταῖς λέσχαις, συνεχρὸς ἦν λόγος περὶ σαῦ
πονάρους· καὶ δὴ καὶ ἀρτίως τῶν αὐτόθεν ἠκόντων αὐτήκοος
ἐγενόμην, ὡς ἔρα ὁ καλὸς καὶ γαθὸς Διονύσιος, ὄν καὶ λόγος
ἐτίμησεν, καὶ φίλοι ἐπ' αὐτῷ τὰ εἰκότα σεμνύνονται, χαί-
ρειν μὲν τοῖς λόγοις εἰπὼν, ἀνδραρίων συμπεριάγεται
κόμματι· ἃ δ' ἡμῖν πάλαι συνεσκούδασται, καὶ συνωμολό-
γηται μηδέποτε, μὴδ' εἴτι καὶ γένοιτο, τὴν τάξιν κατα-
λιπεῖν, ταῦτ' ἐν Καρὸς μοίρᾳ τίθεται παρ' αὐτῷ. Ταῦτ' οὖν
ἐμ' ἀκνύσας, ἤλγησα, ὡς εἶκος, τὴν ψυχὴν, καὶ ἑτέρως οἷα

ἂν δυναίμην θεραπεύσαι τὸ πάθος, ἢ γράψας καὶ ἐπιτιμήσας σοι τὰ εἰκότα.

Πεὶ τὸν συνθεσίαι καὶ ἔρχεται βίβεται ἡμῖν;

Πῶς ὁ πολὺς ἐν ταῖς τῶν σπουδαίων καὶ σεμνῶν διαλέξει νῦν καλαῶν συγκαταμέμικται ὄγλῳ, τοῖς ἀπὸ τούτων λόγοις τε καὶ ἔργοις κηλούμενος; πόθεν ὁ τοῖς ἄλλοις κινήων καὶ παράδειμα γενόμενος ἀρετῆς, αἰφνης πρὸς κακίαν ἐξώκειλεν; ἢ οὐκ οἶσθ' ὄπως ἡ μοχθηρία, ὡσπερ μόλυσμα τοῖς καθαροῖς ἐπιπέμπεται μάλιστα; καθάπερ γὰρ τὰ ἐρπυστικά τῶν ἐλκῶν, πρὶν ἂν ἡ τέχνη ἐκτάμη τὴν κρηπίδα καὶ ἰδραν τοῦ πάθους, φιλεῖ τὰ πρόσω ὑγιᾶ ἀεὶ ἐπιδόσκεισθαι· ὡτῶ καὶ ψυχὴ σαθρὰ καὶ διεφθαρμένη τὴν παρ' ἑαυτῆς κακίαν μετοχετεύει τοῖς προσιοῦσιν, εἰ μή τις φθάσειεν ἐκτέμειν τὰς πρὸς τοὺς πονηροὺς συνουσίας· ὁ σύ γε, τοῖς τε φίλοις καὶ σαυτῷ χαριζόμενος, ποιήσεις ὅτι τάχιστα κλειῶ δὲ καὶ ἀμείνω οὐτ' ἂν ἐπιτιμῆσαι, οὔτε εὐξασθαί σοι δυναίμην. Ἐρῶωσο.

Πρὸς ταῦτα.

Οὐκ οἶδ' ὁ πότερον γοῆ πιστεῦσαι, ἢ μὲ βλάψαι βουλόμενοι, τῆς σῆς φιλίας ἂν οὕτως ἀλλοτριώσαντες, ἢ σὲ τῆς ἐμῆς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα πρὸς σέ μου κατεῖπον οἱ τοῖς ἡμετέροις φθονοῦντες· εἰδότες γὰρ, πονηροὶ γε ὄντες, ὡς πολλοὶ μὲν πολλὰ ἐκ διαβολῆς, πολλοὶ δὲ πολλάκις καὶ ἐκ τῆς τῶν ὄτων, ὡς ἂν φαίη ὁ ἐκ Καιρονείας φιλόσοφος, ἀσθενείας, δεινὰ εἰσὶ πέπονθότες, θάτερον τούτων, εἰ μὴ καὶ ἄμφω, ἐβουληθήσαν ἐν ἡμῖν κακουργῆσαι· ἀλλὰ ταῦτ' ἀκριβῶς ὑποτέρως ἂν ἔχει σαφέως μὲν οὐκ οἶδα· ἐν δ' εἶδα μόνον καὶ πέπεισμαι μάλιστα, ὡς ὑπ' ἐκείνων μόνων διαβληθεῖς, ὑπ' ἀμφοτέρων ἐδικεῖσθαι νομίζω· ὑπὸ μὲν τῶν, ὡς ἐρήμην ἀλόου; ὑπὸ δὲ σοῦ, ὡς χαῦλος ὑποληφθεῖς· ἐν γὰρ

ταῖς διαβολαῖς, ἧ φησιν Ἡρόδοτος, δύο μὲν εἰσι οἱ ἀδικούντες, ὅτε διαβῶλλον καὶ ὁ πιστεύων, εἰς δὲ ὁ ἀδικούμενος, ὁ διαβλήθεις· τίνες γὰρ συνθεσῖαι, παρ' ἑμοῦ παρεβλήθησαν; τίνες δὲ συνθεσῖαι κολάκων καὶ κτηνῶν; πῶς δὲ καὶ ἂ ἡμῖν συνεσπούδασαι, τούτων νῦν ὑπετόπασας ἀποστῆναί με, τὸν μᾶλλον φιλοσοφούντα, ὡς ἂν εἴποι Κράτης, ἢ ἀναπνέοντα; ἄλλ' ἔδοξα χαίρειν ἐσθ' ὅτε ταῖς τῶν γειτόνων διατριβαῖς, καὶ τοῦτο ἔγκλημα φιλοσόφῳ πεποιήνται οἱ πάσης φιλοσοφίας ἀπότροφοι; τί δέ; Σωκράτης οὐ πρὸς τούτους συνήθως ἐβάδιζεν, ἀγαθούς πολιτάς αὐτούς βουλόμενος ἐπεργάσασθαι; καὶ ἦν μὲν τοῦτο τῷ φιλοσόφῳ οὐκ ἔγκλημα, ἀλλ' ἔπαινος ἀρετῆς; καὶ τοι οἱ περὶ τὸν Ἄνυτον συκοφάνται, ὡς παρὰ δυσκόλῳ καὶ ὑποκώφῳ γεροντίῳ, τῷ δῆμῳ ταῖς διαβολαῖς ἐν ὀλίγῳ περιεγένοντο· χρῆσθ' ἄρα πολίτου οὐ μόνον τοῦθ' ὅπως αὐτὸς εὐδαιμόνως διαβιώσει· ἀλλ' ὅπως καὶ τοῖς ἄλλοις μεταδώσει τῆς πρὸς τοῦτο συντέλειώς αὐτοῖς ἐπιστήμης, σκοπεῖν· εἰ δέ τι δέδοικας, μὴ φυλοῖς, καὶ ἀναγώγοις συνόντας, ἀποφερώμεθά τι τῆς ἐκείνων φυλοῦς, μέμνησο αὐθις τὸν Σκιφρονίσκου· ὅς οὐδὲν μᾶλλον, ἢ ὁ ἥλιος ὀμιλῶν τοῖς βορβόροις, τῆς τῶν ἄλλων ἀπηνέγκατο μοχθηρίας· ἔπειτα ποῦ ποτ' ἂν εἴη χρήσιμος ἰατρός, εἰ μὴ ἔνθα πολλὰ ἐπιπολλάζουσι τὰ νοσήματα; Ἀλλὰ τί ποτ' ὄφελος τῆς ἐμῆς συνουσίας (εἴποις γὰρ ἂν καὶ τοῦτο) τοῖς τοιούτοις ἂν γένοιτο; ἐγὼ μὲν περὶ τούτου οὐκ ἂν βουλοίμην λόγῳ καυχῆσασθαι· ὄψει δ' αὐτὸς ἔργῳ, οἶμαι, τοῦτο μὲν οὐ πολὺ, ὅτε καὶ εἴση σαφῶς τοὺς ἐμὲ διαβέλλοντας· ὡς, ὅπως πρὸς ἀλλήλους ἀπεχθασόμεθα, πάντα λίθον ἐκίνησαν· διαβολὴ γὰρ ἐν μὲν τῷ κεραιτικῷ, ἰσχυρὰν ἐργάζεται τὴν ὑπόληψιν τοῖς ἀκούουσι· χρόνῳ δὲ πάντων ἀσθενεστέρα κίρμα ἐξελέγγεσθαι· ἔρρωσο.

Ἀφικόμενος χθές εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὃ Ἀστύμαχος, τὰς τ' ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ ἐλπίδας ἐπισκεψόμενος, καὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἕρας χάριτος ἀπολαύσων, οὐ μᾶλλον ἡδονῆς, ἢ λύτης ἔδοξα μετασχεῖν, οὐχ ὡς ἡμῖν ἀπηγγέλλετο, τὰ πράγμαθ' εὐφών· οἱ μὲν γὰρ λόγοι τῶν ὡς ἡμᾶς καθ' ἑκάστην ἀφικνουμένων, ὡς ἀπὸ τοῦ κέρους τῆς Ἀμαλθείας πάντα τρυγήσειν ἡμῖν ἐλπίδα παριῶγον· τὰ δὲ πράγμαθ' ὄρω τοῖς λόγοις ἀσύμφωνα ὄντα· ἤτε γὰρ ἀνομιερίζ προλαβοῦσα ἀδρανέστεραν τὴν φύσιν ἑαυτῆς ἀπειργάσατο, καὶ ἡ πάγνη ἐπιπεσοῦσα, ταῖς κλείσταις τῶν ὀπωρῶν ἐλυμήνατο· φασὶ δὲ ὅτι καὶ γάλαζά πη, ὡς πρὸς τὰ βορειότερα τῆς χώρας, βαρέως ἐπισκήψασα, ἀπέκρινε τελείως τὰ λήϊα, μέγα κακὸν τοῖς κικτημένοις ἐπενεγκοῦσα, ὥστ' οὐδ' ἐπικαλαμαῖσθαι τοῖς ἀθλίους καταλιπεῖν· φόβου τοίνυν ὄντος ἀπὸ γε τούτων, μή τις λιμὸς εἰς τὸ μέλλον ἡμᾶς καταλάβῃ, φρόνιμον τὸν ἀναγκαῖον προμηθεύσασθαι σίτον· καὶ ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν, ὡς φασιν, ἐστὶν εὐθηνότερος καὶ σπουδακιώτερος μάλιστα, ὠνησάμενος κάμοι μεδίμνους· ὡς εἴκοσι, τὰ μέγιστα μοι ἴση πικροηκῶς ἀγαθὰ· τὸ δὲ κέρμα καταβαλῶ, ἐπειδὴν τάχιστα μετ' ἀλλήλων γενώμεθα. Ἐρρώσο.

Πρὸς ταῦτα.

Ἀπορῶ, ὅπως νόσημα τοῦθ' ἀπάντων κεκράτηκεν, ὃ Λυσίμαχος· τριακοσὸν γὰρ ἔτος τουτὶ ἄγω τῆς ἡλικίας, κούδέν' οὐδέπω οὐθ' εἰράκα, οὐτ' ἀκήκοα τοῖς περὶ οὖσιν ἀρκοόμενον· τὴν δὲ τύχην, καὶ αὖθ οὐδ' ὄντινα ἀπαντας μεμφομένους, ὅτι μὴ ἀδρόα τὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς καταχεῖ· τουτὸ δ' αὐτὸ καὶ αὐτὸς μοι νῦν θαμῆς προσπανακλάσασθαι πρὸς τῆς Πρόνοιαν, περὶ τε ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων πρὸς με μεμφομενῶν· καὶ τοι ἐγὼ τὴν τὰ τοῦ θείου τῷ θεῷ εἰσέκνηκα,

τῶν ἐφ' ἡμῖν προελθεῖν ποιήσασθαι ἐπιμέλειαν· διὸ καὶ οἱ Σίγα ἐπαίνου τυγχάνουσιν ἄξιοι· οἳ γὰρ τῶν μὲν πρὸς τῆς Προνοίας ἔργα ἐχόντων περιεργότερον ἀσέβειαν λέγονται καταγινώσκειν· οὐδ' ἂν εἰδῶσιν ἐν τοῖς κατὰ προαίρεσιν αὐτοὺς βελτιούντας, ἐπαινοῦσι καὶ ἐν πολλῇ τιμῇ ἄγουσιν, ἀπὸ τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς ἐπὶ τὰ ἐφ' ἡμῖν ἐπιστρέφειν τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἐθίζοντες, καὶ τῆς πλεονεξίας κωλύειν ἐθέλοντες· ὁ γὰρ πλεονεκτικὸς ὀφθαλμὸς, ἡ φησι Σεισάχος ἐπάνυ, οὐκ ἐμπίπλκται ἐν μερίδι· διὸ καὶ ὁ Σωκράτης τοὺς ποιούτους ταῖς ὄρνεσιν εἴκαζεν· ἐκείνων γὰρ ἢ μὲν τὸ προσυγὸν καταπίνουσα, ἐπ' ἄλλο εὐθὺς χωρεῖ, καὶ ἐσθὺτ' ἀποκνίγεται· αἱ δὲ περιεκολουθεῖσαι, σπεύδουσιν ἀφελῆσθαι, ὅπως ἐν μέρει κάκειναι ἀποκνιγῶσιν· ἀλλὰ τί μοι βούλεται ταῦθ' ὁσῶς ἀποτόμως πρὸς αἱμοὶ φιλοσοφούμενα; δέδοικα, ὦ Λυσίμαχε, μὴ καὶ σοῦ τὸ νόσημα τοῦτο κεκράτηκε, καὶ ἐπιθυμῆς τοῦ πλείονος τῶσαῦτα μεμψιμοιρεῖν πρὸς ἐμὲ περὶ τῶν καρπῶν τῆς γῆς παρεσκεύασεν· εἰ τοίνυν ἀληθῶς τοιοῦτό τι πέπονθας, σπευδέ μοι τὴν ταχίστην ἀπαλλαγῆναι, ἵνα μὴ εἰς καχεξίαν σοι περιστῆ, καὶ ἀντὶ τῆς ἐν τούτοις σκικῆς, ἀπολέσης τὴν ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις ἀληθειαν· ζητεῖτε γὰρ, φησί, τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Ἐρῶ σοι.

Ἐμεληκέναι μοι δοκεῖς, περὶ ὧν σοι πρῶτον ἐπέσταλται παρ' ἐμοῦ, ἢ ἐκίον περιῶδων, ἢ ἐπιλαθόμενος· εἰ δὲ βούλει, καὶ ἄρρω· οὐδὲν γὰρ θαυμαστὸν τῷ τῆς φιλίας μυστήριον μηδὲ πῶ μεμυκμένῳ τούτω παθεῖν· ὅς γὰρ ἂν μὴ ὁμολογῆ μίαν φύσιν τὴν φιλίαν ἐν δυσὶν εἶναι σώμασιν, οὐκ ἂν τὰ τῶν φίλων κοινὰ εἶναι βούλοιτο, οὐδ' ἂν τὰ καθήκοντα τῆς φιλίας ποτὲ ἐκτελέσειεν, ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑφαρπαζόμενος.

Ἰσοῦ μὲν τοι, ὡς τὸν μὲν ποινωνικὸν βίον δόσεις σωζει καὶ
 λήψεις τοὺς δὲ φίλους καὶ ἢ πρὸς ἀλλοίλους εὐεργεσίαι· ἦν οὖν
 αὖν Ἰσοκράτει καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν σοφῶν καί σοι συνδο-
 καὶ τιμιώτατον πάντων κτημάτων ὁ φίλος εἶναι, σώζου τοῦ-
 τον, εὐ τε ποιῶν καὶ πάσχων· τοῦτο γὰρ σοι κἂν τῆ πρὸς
 τοὺς ἄλλους ἀναστροφῇ καὶ σχέσει συνοίσει τὰ μέγιστα·
 Ἐρρώσω.

Πρὸς ταῦτα.

· Οὐθ' ἐκὼν περιδῶν, οὐτ' ἄλλως ἐπιλαθόμενος τῶν ἐπι-
 σταλμένων, ἀνέβαλον ἐς δεῦρο εἰς κρᾶζιν ἀγαγεῖν, ἃ ἤξιω-
 σας· ἀλλὰ χρέος χρέους, μικρὸν μεγάλου ἐκκρούσαντος, καὶ
 πρὸς ἑαυτὸ σὺν λογισμῶ ἀνθελευσαντος μείζονι· τῶν γὰρ οἰ-
 κητῶν, ὡς ἐν ἀκμῇ τρυγητοῦ ἦν εἰκός, ἀνασχολουμένων περὶ τὰ
 ἔργα, ὑσέρησαν ἐν τῷ παραυτίκῳ τὰ πρὸς ἡδονὴν ὑπακούσαι σοι,
 ἵνα μὴ διὰ βότρως καὶ βραχὺ γλευκος, ὃ ἤξιωσας πεμφθῆ
 ναί σοι κερ' ἐμοῦ, τὰς δι' ἔτεος ἐλπίδας κινδυνεύσωμεν ἀπο-
 λίσαι, καὶ κοινῇ ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐκ τούτου κατὰ γε τοὺς
 τῆς φιλίας νόμους συμβαίῃ ζημία· σὺ δ' ὑπ' ἀπειρίας, ἀμα-
 θίαν μοι καὶ ἀπειροκαλίαν κατέγνωσ φιλίας, ὡς μήπω δῆ-
 θεν μεμνημένου τὰ τῶν φίλων καθήκοντα· οὐδ' οὐδὲν ἄλλο
 εἶποιμι ἐγώ γε ἢ ἄνδρα ἓνα, δυοὶ μὲν κεφαλαῖς ἐν τέσσαρσι
 χερσὶ καὶ ποσὶν ἴσας συμπεφυκότα, μίαν δὲ ἐσχηκῶτα κε-
 ραίαν, ἐν ἣ ἦτε βούλησις καὶ προαίρεσις ἢ αὐτῆ· τάχα δ' ἐώ-
 ρακάς πη καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα, καὶ χεῖρας γροσφείως ἐπήνε-
 σας, οἷας τήν τε φύσιν μιμήσασθαι, καὶ τὴν τῆς φιλίας ἀρε-
 τὴν ἐκπαιδεῦσαι τοὺς θεωμένους· δεῖ δ' οὖν καὶ σε μετριώ-
 τερον εἶναι, ἐν οἷς ἐπιστῆλεις· μὴδ' ἀδίκει τὸ μέρος καὶ σεαυ-
 τὸν, τὴν μίαν καρδίαν τῷ τῆς ἐπιτιμησεως βέλει καιρίως τι-
 τρώσκων· ὁ γὰρ φίλος (καὶ συγγνώμη, εἰ ἀμύητος ὢν ἀπε-
 τὸλμησα μοεῖν τὸν μεμνημένον τὰ τῆς φιλίας μυστήρια) ὁ

μοιός ἐστι δακτυλίῳ λιθοκολλήτω· ὅς τῷ δακτύλῳ ἀκριβῶς ἐφαρμόζων, αὐθ' οὕτως ἐστὶ στενός, ὡς πιέζειν, οὐτ' αὖ χαλαρός, ὥστε καὶ ἀπρονοήτως ἐκπίπτειν· ὁ δὲ λίθος ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐλικρινέων καὶ τῶν στερέων δεικνύτω ἐν πίσει ταῖς περιστάσει. Ταῦτ' οὖν εἰ σοφώτερα, ὧν προσεδόκησας, καὶ πικρότερα ἐστίν, ἢ προσᾶκε, σὺ εἶναι μαθητῆς ὁμολογῶ καὶ δέχομαι. Ἐρῶσο.

Ἴσως ἄμα τὰ ἀνὰ χεῖράς σοι κημισάμενος γράμματα, ἔσπευσας διαρρήξαι τὴν σφαγίδα ἐν τάχει, ὡς εὐρέσων τί ἐν αὐτοῖς, ὧν συνήθως σοι μέχοι πρόην ἐπέσειλλον· ἀλλ' οἴμοι τῆς συμφορᾶς! οὐ γὰρ ἔφθην περὰ τὸ πένθος τῷ ἀδελφῷ, καὶ ὁ παῖς δεκάτῃ ἀπ' ἐκείνης ἐπακολουθήσας τῷ θείῳ, ἄλγος ἄλγει ἐπέθηκε· καὶ νῦν διττοί μοι τάφοι τῶν φιλάτων παράλληλοι, κέντρον πικρὸν τῆς μνήμης, ὧν ἀπεστέρημαι, διὰ παντός ἐπ' ὄψιν παρίστανται, ἄλγεινοὶ μὲν τῇ ὄψει, ἀλγεινότεροὶ δὲ γιγνόμενοι τῇ ψυχῇ· ἄρ' ἐννοεῖς, οἷα πάσχω, ἢ ὑψοῦ ἐπιβαίνων καταγελαῖ, ὁ καὶ πρὸς ἄλλους ἔφθης πρόην πεπονηκώς, ὡς μηδὲν λογιζόμενος τὰ τοιαῦτα; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν εἶποιμι ὁμοίως σε καὶ πρὸς ἐμέ γε ἀνάλγητον ἔσεσθαι, πλὴν εἰ μὴ οὐ τῆς αὐτῆς τοῖς ἄλλοις τετύχηκας φύσεως· Γράψας οὖν συμπαιθέστερον, ἐμοί τε ἔση ἰατρός τοῦ πάθους παθῶν ἀπάντων ἐπωδυνατάτου, καὶ σεαυτὸν τοῖς ἀνθρώποις συγκατατεταχώς. Ἐρῶσο.

Πρὸς ταῦτα.

Πρόην μὲν εἰ καὶ μὴ παρῆγες σεαυτὸν παντελῶς τοῖς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τῶν μηδενὸς λόγου ἀξίων λεγομένοις πιθόμενον, ἀλλὰ γοῦν προσεποιοῦ ἡδέως ἀκούειν· νῦν δὲ ἐς τοῦτο προελθούσας ἀτοπίας, ὡς· ἔοικας ἀπεγνωκῶς τὴν ἐπὶ τὰ κρείτ-

ἴτω ἐπιβασίν· κλειθεὶς γάρ με γράψειν πρὸς σέ, οὐχ ὅπερ προ-
 σήκει ἀνδρὶ φιλοσόφῳ, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων τι-
 θεμένῳ πρὸ πάντων· ἀλλ' ὅπερ ἂν εἴποιεν οἱ πολλοὶ, καὶ μέ-
 λιστα τὰ ἐπὶ μισθῷ θρηνοῦντα γραΐδία, θρήνου; καὶ πάθη,
 καὶ δάκρυα, ἐφ' οἷς οὐ δεῖ, καὶ τοιούτους λήρους, δοκῶν
 ἀπαιτεῖν παρ' ἡμῶν, οἷον βουλόμενος προδεικνύειν μηκέτι
 εἶθελειν μηδένα τρόπον συναναβαίνειν πρὸς τὴν τῶν πραγ-
 μάτων ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐμὲ μᾶλλον πρὸς τὰ κάτω συγκα-
 τάσκαῖν· ἐγὼ δ' οὖν καὶ τοὶ βουλευθεῖς συγχωρῆσαι σοὶ μι-
 κρόν πρὸς τὸ πάθος, ὥστε καὶ συμπαῖξαι μεθ' ὑποκρίσεως
 τὰ τῆς τύχης βουλεύματα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφθης, ὡς παρ' ἰα-
 τρῶ, θεραπείαν ἀληθῆ παρ' ἐμοῦ αἰτησάμενος, οὐκ ἂν ἐκὼν
 φενακίσαιμι τὸν ἀληθῶς ταύτης χρῆζοντα, οὐδ' ἐπιπολῆς
 κατὰ τοὺς ἀγύρτας βουλοίμην ἂν σοὶ ἀπλῶς τὸ πάθος ἰά-
 σασθαι, πυρὸς καὶ σιδήρου δεόμενον. Βούλομαι τοίνυν, ἀ-
 φεῖς πᾶσαν εἰρωνείαν, προσενεγκεῖν σοὶ ἄκρτον τὸ ἀπὸ τῆς
 φιλοσοφίας φάρμακον, νηπανθίς, ἄγχιλον, κακῶν ἐπίληθον
 ἀπάντων· σὺ δ' εὐνοϊκῶς δεξάμενος οὐ προσοχθήσεις μοι
 πρὸς τὸ στυπτικὸν τῆς κριότητος, ἵνα μὴ μεταβαλόντος ἀφ-
 νης τοῦ τῆς ψυχῆς καταστήματος, εἰς καχεξίαν σοὶ τὰ πρά-
 γματα περιστῆ· ἧς πρὸς τὴν ἴασιν οὐκέτι οὐδὲ τὰ παρὰ τοῦ
 Ἀσκληπιοῦ ποθ' ὕστερον ἐξαρκίσει σοὶ. Τὲ οὖν ὧ θαυμάσιε,
 τοσοῦτον σταυρὸν ταλανίζεις, καὶ οὐκέτι ἀνέχη ζῆν, τοῦτ'
 αὐτὸ παθὼν, ὃ καὶ πρὶν γενέσθαι ἤδεις τριαῦτον ἐσόμενος,
 καὶ εἰς ὃ καταταίνεις ἤδη ἐνδελεγῶς καὶ αὐτὸς γενησόμενος;
 ἢ οὐκ οἶσθ' ὅλας ὁδὸν τινὰ τὸν βίον ὄντα, ἧς σταθμοὶ μὲν
 τὰ ἔτη, στάδιοι δὲ αἱ ἡμέραι, ἐτήματα δὲ αἱ ἡμέραι, πέρας
 δὲ καὶ ὄρος ὁ θάνατος; πῶς οὖν εἰκότως πενθοῖμεν τοὺς
 τάχιον ἡμῶν σταδιδύσαντας, καὶ οὐκ ἐκλογιζόμεθα τοῦτο
 κατ' ἑαυτοὺς καὶ πολλὰκις, κόροις ἔτι τοῦ τέλους ἀπολειπό-

μίθῃ βήμασιν, ἵνα τέχνηον καὶ αὐτοὶ τέλος δόντες τῇ ὁδοὶ
 πορῖα, ἀναπαύσεως τύχοιμεν; ἀλλ' ἠθὺς ἔβίος ἐστίν· οἶδα
 καὶ γὰρ τοῖς ἀπλῶς θεωροῦσιν, ἀλλ' οἶδ' ἔτι κάκεινο, ὅτι καὶ
 δῶρον τοῦτ' ἐστὶ παρὰ τῆς Προνοίας μετὰ προσθεμίας δε-
 δωρημένον· δεδώρηται δὲ τῷ μὲν ἐπὶ πολὺ, τῷ δὲ ἐπ' ἑ-
 λαττον, τῷ δὲ ἐπ' ἐλάχιστον, ἢ μίαν μόνην ἡμέραν. Πλη-
 ρωθέντων οὖν τῶν ὄρων τῆς προθεμίας, εὐγνωμόνως χρῆ
 τοῦτο, ὡς περ οἱ δανειζόμενοι, ἀποδοῦναι, μηδὲν δυσχαρῆ-
 νοντες τῷ δανείσαντι, ὅτι μὴ αἰδίων κμῖν τὴν χάριν κατέ-
 θετο· εἶτα τίσιν ἂν εἴη τοῦθ' ἠδὲ τὸ πολυκαθές καὶ ἐπίκη-
 ρον; εὐδέσιν, ἢ τοῖς μὴ αἰσθανομένοις· τῶν γὰρ διὰ πάσης
 σταθμῶν τοὺς πλείους τῶν ζώντων ἐν λύπαις διέρχονται
 καὶ μόνους τοῖς τὴν πορῖαν, ἢ πέφυκεν, ἐξετάσασιν, ὡς ἀφ'
 ἑτέρας ἀμέλει παρασκευῆς παντελῶς ἀνομοίου πρὸς τὸν ἑσ-
 χατον ὄρον αὐτοῖς ὀρωμένους, τὰ θ' ἠδέα καὶ μὴ, ὡς εἰκὸς
 ἐν πορῖαι, παρίστανται ἀδιάφορα. Ἐντεῦθεν ἄρα συμβαίνει
 ὄραν τὸ αὐτὸ ἀλλοῖον τὸ πάθος ἀνιέν τοῖς εἰς τὸ αὐτὸ περι-
 κίπτουσι· τὰ μὲν γὰρ βάρη τῶν σωμάτων ζυγοῖς καὶ μέ-
 τροις διαγινώσκωμεν· τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων πάθη κατὰ λό-
 γον τῶν τῆς ψυχῆς προλήψεων ἐλαττοῦται καὶ ἐπιτείνεται·
 διὸ ὀρωμεν πολλάκις τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς δοκούσαις συμφοραῖς
 κατακίπτουτας· τοὺς δὲ, καίτοι ἐφ' ὁμοίαις καὶ ἴσαις, καθά-
 περ ἐν ἀλλοτρίαις, ἀπτόχτους ἰσταμένους ἐπὶ τοῦ σχήμα-
 τος· Πέσχει τοίνυν καὶ ἀνιάται ὁ μὲν, συμφορὰν μεγίστην
 ὑπολαμβάνων τῶν φιλτάτων τὸν θάνατον· ὃς δ' ἐν τῇ τῶν
 πραγμάτων φύσει ἀκριδῶς ἐμβατεύσῃ, εἴτι ποτὲ καὶ τοιοῦτο
 συμβαίῃ αὐτῷ τῶν δοκούντων ἀνιαρῶν, οὐ τετάρακται, ἀλλ'
 εἰπὼν, οἶδα θνητὸν γεννήσας, μένει ἐπὶ τοῦ σχήματος· οἶδῃ
 γὰρ πολλοὺς τῶν θ' ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν πέλοι ἀδελφούς
 μὲν καὶ τέκνα οὐκ ἔχοντας εἰπεῖν, διαβιώσαντας δὲ εὐδαί-

μονώτερον τῶν ἔχόντων, ὡς εὖ διαθεμένους τὸ καθ' ἑαυτοῦς, ἐν ᾧ τὰ ληθεῖς ὑπάρχει τῆς εὐδαιμονίας. Ἄρας τοῦτον τοῦς τεθνεώτας ὡς ἀπὸ πολλῆς ἀσυχολίας καὶ πόνων συχνῶν ἀναπαύσθαι καὶ ἐνθουμηθεῖς νῦν γὰρ μᾶλλον ἢ πρότερον, ὅσον τῆς ἀληθείας ἀποπεπλάνησαι, ἐθίζου καθ' ἑκάστην ἐπαναλαμβάνειν τὸ Πυθαγόρειον, πῆ παρέδην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; ταῦτ' ἀνασκοπούμενος ἀκριβῶς, πρᾶττα τῶν ἐφ' ἡμῖν ὅ,τι ἀξίον, τὰ λοιπὰ καταλιπὼν τῇ Προνοίᾳ διακυβερνᾶν ὅπως θούλοιο. Ἐρῶσο.

Ἀξιώματων λαμπρῶν τυχεῖν τοῖς μὲν πολλοῖς κάσμον φέροι, τοῖς δὲ καλοῖς καγαθοῖς ἀφορμὴν εὖ ποιεῖν οὐκ οὐκ ἐφ' ᾧ συγγαρηναί σοι, ὡς ἔθος τοῦτ' ἐξ ἀρχῆς παρὰ πᾶσι μετὰ πολλῆς τῆς προσκοιήσεως κεκολλάκευται, τὰ γράμματά σοι ταῦτα προήρημαι γράψαι, ἀλλὰ τὴν τῶν δεομένων τῆς σῆς εὐεργετίδος καὶ ψυχῆς καὶ χειρὸς χάραν, ἐφ' οἷς ὁ εὐμενέστατος ἡμῶν Ἡγεμὼν ἐπὶ τοιοῦτόν σε λαμπρὸν ἀξίωμα προῦχέρισσε, φανερόν σοι ποιῆσαι· πολλὰ γὰρ αὐτοῖς ἐντεῦθεν ἐλπίς ἔμεινον πράξειν, τὰς ἡνίας τῆς ἀρχῆς σου κατέχοντος· ὁ φθόσκα μάλιστα καὶ πάλαι ἢ φήμη ἐπεβεβαίωσε, τὴν σὴν ἀρετὴν τοῖς πᾶσι διακηρύξασκα· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν γὰρ τῷ παρόντι παραλείψω τοῖς βουλομένοις καὶ δυναμένοις ἐξειπεῖν κατ' ἀξίαν· ὁ δ' ἐμὸν μάλιστα ἰδίᾳ πρὸς σε εἰπεῖν, καὶ ᾧ ἂν ὁδὸς τε εἴης ἀμύναι τοῖς δεομένοις, τοῦθ' ἠδέως ἂν εἴποιμι βουλοίμην γὰρ ὑπὸ μηδενὸς παρεκτραπῆναι, ὧν ἐξ ἀρχῆς διατετέλεκας προαιρούμενος, ὅσον φιλεῖ μάλιστα ἢ τῶν παρασίτων φαυλότης παρεκτραπῆναι πρὸς τὸ χειρόν καὶ τῶν σταθερωτάτων τὰς γνώμας. Σὸν τοίνυν, εὐγενέστατε, εἴπερ ποτὲ καὶ νῦν ὁμοίαν τῇ φήμῃ τὴν προαίρεσιν ἐπιδείξασθαι, δικαιοσύνην ἀσκοῦντα, καὶ εὐεργεσίαν τοῖς τοῦτο παρὰ σοῦ